

Pregled dela Javne službe nalog genske banke v živinoreji in priprava dolgoročnega programa ohranjanja

Danijela BOJKOVSKI

Posvet Javne službe nalog genske banke v živinoreji, 9. december 2015
Rodica

Zakaj smo danes tukaj?

- Pregledamo kaj smo naredili v preteklem obdobju
- Strateška prioriteta 2:
TRAJNOSTNA RABA IN RAZVOJ
- Načrtujemo prihodnost

Kaj smo v preteklem obdobju načrtovali in tudi izvedli pri poglavju:

TRAJNOSTNA RABA IN RAZVOJ ŽGV

TRAJNOSTNA RABA IN RAZVOJ

CILJI:

- ❖ zagotoviti trajnosten razvoj in rabo ŽGV v tradicionalnih proizvodnih sistemih,
- ❖ učinkovita raba ŽGV, tradicionalni načini reje, izboljšanje gospodarjenja - večje ekonomska učinkovitost, zmanjšanje izgube biotske raznovrstnosti na vseh področjih.

TRAJNOSTNA RABA IN RAZVOJ

CILJI:

- ❖ zagotoviti trajnostno rabo in razvoj lokalnih pasem v proizvodnih sistemih s srednjim ali nizkim vložkom,
- ❖ ohranjanje, razvoj proizvodnih sistemov v območjih z omejenimi možnostmi za pridelavo,
- ❖ vsestranska raba živalskih genskih virov

2.1. SOCIALNI IN PROIZVODNI POGOJI ZA OHRANJANJE BRŽ

2010 in 2011 – socialni, proizvodni pogoji pri reji cikastega goveda:

- ❖ osnovni podatki o kmetiji, stalež živali,
- ❖ prireja in tehnologija reje, odbira živali,
- ❖ pogostost veterinarskih storitev, podpore države,
- ❖ načrti kmetije, mnenje rejcev o tipih cikastega goveda.

2012-2013 – rebalans

2014-2015 – naloga ni načrtovana v dolgoročnem programu

2.2. TRADICIONALNE TEHNOLOGIJE REJE IN ZNANJA

2010 - 2016 – drobnica:

- ❖ tehnologiji reje,
- ❖ proizvodi in prodaja,
- ❖ vpliv okoljskih programov na rejo pasme,
- ❖ prilagodljivost pasme na okolje,
- ❖ ogroženost pasme zaradi napadov zveri.

2013 - Poročilo tehnologija reje BP in DK

2.3. OKOLJEVARSTVENI, ETOLOŠKI IN DRUGI VIDIKI REJE DOMAČIH ŽIVALI

Ark-kmetije – način ohranjanja + promocije avtohtonih pasem:

- ❖ 2010, 2011 - priprava osnov in podrobnejša pravila delovanja ✓
- ❖ 2012 – rebalans, naloga ni prioriteta ❌
- ❖ 2013 – program in pravila za sprejetje ✓
- ❖ 2014 - informacijska gradiva, materiali, ogledi komisije, presoja o uvrstitvi ✓
- ❖ 2015 – ogledi komisije, presoja o uvrstitvi

2.4. UKREPI ZA OGROŽENE PASME

2010 - razpršitev in GEOLOKACIJA rej:

- ❖ ocena geografske ogroženosti neke pasme,
- ❖ ogroženost v primeru izbruha bolezni, ✓
- ❖ predlog zootehniških ukrepov - vakcinacija plemenskih bikov cikastega goveda, namenjenih za naravni pristop.
- ❖ 2011 – Dopolnitev kriterijev ogroženosti ✓
- ❖ 2012 – DK analiza tveganja ogroženosti, IP SWOT analiza ukrepov ohranjanja ✓

2.4. UKREPI ZA OGROŽENE PASME

- ❖ 2013 – KP analiza tveganja ogroženosti in SWOT analiza ukrepov ohranjanja ✓
- Indikatorji ogroženosti – posavski konj, cikasto govedo, belokranjska pramenka ✓
- ❖ 2014 - analiza tveganja, sociološki, ekonomski indikatorji ogroženosti – BO ✓
- ❖ Priprava novih kriterijev ogroženosti, objava v UL
- ❖ 2015 – rebalans – naloga se ne izvaja ✓

2.5. ISKANJE OSTANKOV AVTOHTONIH IN TRADICIONALNIH PASEM

- ❖ 2010 - strokovna presoja obstoja genetskega materiala v »starem« genotipu rjavega goveda, z min. % ameriške rjave pasme
- ❖ 2012 - čistost cikaste pasme govedi ✓
- ❖ 2013 - strokovna presoja – istrsko govedo, obstoj istrskega osla v Sloveniji ✓
- ❖ 2014 - strokovna presoja, ljutomerski kasač ✓
- ❖ 2015 - uvrstitev istrskega goveda ✓

PRIORITY LEVELS OF IMPLEMENTATION OF THE STRATEGIC PRIORITIES (SP) OF THE GLOBAL PLAN OF ACTION			
		STRATEGIC PRIORITY SP 1: ECOLOGICAL, SUSTAINABLE AND INTEGRATED USE AND DEVELOPMENT OF TRADITIONAL AND AUTOCHTHONOUS BREEDS	STRATEGIC PRIORITY SP 2: CONSERVATION
		STRATEGIC PRIORITY SP 3: SUSTAINABLE USE AND DEVELOPMENT	STRATEGIC PRIORITY SP 4: POLICY, INSTITUTIONS AND CAPACITY BUILDING
NATIONAL	SP 1: Inventory and characterization of autochthonous breeds and assessment of their status, and development of breeding and research programs	SP 2: Establish national conservation programs for autochthonous breeds	SP 3: Establish or strengthen national institutions and capacity building
REGIONAL	SP 1: Strengthen international cooperation, exchange of information, and networking among countries	SP 2: Establish regional conservation programs for autochthonous breeds	SP 3: Strengthen regional policy and capacity building
INTERNATIONAL	SP 1: Strengthen international bodies, international standards for the characterization, assessment and networking of breeds	SP 2: Develop regional and global programs and strategies	SP 3: Strengthen international cooperation, exchange of information and networking among countries

Poglejmo v prihodnost

GLOBALNI NAČRT OHRANJANJA ŽGV

- ❖ 2007 - konferenca v Interlaknu – sprejem Globalnega načrta ohranjanja ŽGV.
- ❖ Zavezuje države k implementaciji načrta.
- ❖ Ključni dokument ohranjanja – na globalni ravni.
- ❖ Usmeritve bodočih ukrepov.

GLOBALNI NAČRT OHRANJANJA ŽGV

- ❖ Vsebuje 4 področja strateških prioritet
- ❖ Strateško področje 2 – Trajnostna raba in razvoj (SP3, SP4, SP5, SP6)
- ❖ Cilji:
 - učinkovitejša raba ŽGV,
 - ustrezne tehnologije
 - izboljšano upravljanje
 - vodijo k višji proizvodnji, višjemu prihodku rejcev,
 - Min. izčrpavanje genetskih virov, ↓ odpadkov (krožno gospodarstvo), ↓ onesnaževanje okolja.

Strateška prioriteta 3

Vzpostavitev in okrepitev nacionalnih politik na področju trajnostne rabe ŽGV

- ❖ Akcije:
 - nacionalne politike - trajnostna raba, vpliv na ŽGV
 - razvoj politik - vključiti prispevek ŽGV k trajnostni rabi
 - določiti strateške prioritete v reji in trajnostni rabi
 - izvajati ekonomsko in kulturno vrednotenje ŽGV
 - razvijati pristope, ki omogočajo dostop in delitev koristi iz rabe ŽGV in povezanim tradicionalnim znanjem.

Strateška prioriteta 4

Vzpostavitev razvojnih strategij in programov

- Akcije:
- razvoj dolgoročnih, strateško usmerjenih rejskih programov
 - ocena rejskih programov v luči prihajajočih ekonomskih in socialnih sprememb
 - vpliv selekcije na genetsko raznolikost in razvoj metod za ohranjanje raznolikosti
 - seme - ohranjanje genetske raznolikosti.

Strateška prioriteta 5

Promocija ekosistemskih storitev pri upravljanju z ŽGV

- Akcije:
- ocena okoljskih, socialno-ekonomskih trendov - spremembe politike ŽGV
 - vključitev ekosistemskih storitev – kmetijsko, okoljsko politiko
 - Mreženje – znanost, politika, rejci, deležniki.

Strateška prioriteta 6

Podpora razvoju in znanju povezanim s tradicionalnimi proizvodnimi sistemami, ki so pomembni za ohranjanje in trajnostno rabo ŽGV

- Akcije:
- ocena vrednosti in pomena tradicionalnih proizvodnih sistemov, definiranje trendov in sprememb
 - definicija in odprava dejavnikov, ki vplivajo na izgubo pasem in načine podpor
 - razvoj nišnih proizvodov in tržnih poti za proizvode, avtohtonih pasem ter krepitev procesov za določanje dodane vrednosti.

Zakaj smo že danes tukaj?

- ❖ Osnutek dolgoročnega programa Varstva ohranjanja ŽGV
- ❖ Prevetrimo možgane, prispevajmo znanje, izkušnje, ideje

Hmm.

**HVALA
ZA
POZORNOST**

